

MD-2005 mun.Chișinău, str. Constantin Tănase, 9
Tel. 20 45 81; Fax 22 07 48, E-mail: madrm@madrm.gov.md, WEB: www.madrm.gov.md

29 aprilie 2020 nr. 26-07/1805

**Cancelaria de Stat
Ministerul Finanțelor
Agenția Proprietății Publice
Agenția „Apele Moldovei”
Agenția Relații Funciare și Cadastru
Agenția Servicii Publice
Academia de Științe a Moldovei
Congresul Autorităților
Publice Locale
Ministerul Justiției
Centrul Național Anticorupție
Federația Națională a Fermierilor
Federația Națională a Agricultorilor
din RM „AGROinform”
APEF „Moldova Fruct”
ARPPA "UniAgroProtect"**

Prin prezenta, Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului în temeiul pct. 201-202 din Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului, transmite repetat pentru examinare și avizare proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru anii 2020-2023 privind soluționarea unor probleme din domeniul hidroameliorației, sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) și nota informativă.

Materialele pot fi vizualizate pe site-ul Ministerului, compartimentul „Transparență decizională, proiecte de documente”.

Secretar de Stat

Mihail MACHIDON

Nota informativă
la proiectul hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea Planului de acțiuni
pentru anii 2020-2023 privind soluționarea unor probleme din domeniul
hidroameliorației

Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului								
Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului								
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite								
Proiectul dat a fost elaborat în temeiul art. 6 lit. h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, pentru a accelera soluționarea unor probleme din domeniul hidroameliorației. Seceta care persistă în urma schimbărilor climaterice afectează producția agricolă și, implicit, securitatea alimentară a țării. Irigația este principala măsură eficientă de optimizare a regimului de umiditate a solului în perioada de vegetație a plantelor. În rezultatul elaborării analizei diagnostice a stării tehnice a infrastructurii de irigare din Republica Moldova se constată că majoritatea elementelor ale acestei infrastructuri (stațiile de pompare, rețelele de aducție a apei, rețelele electrice etc.) se află în stare nefuncțională. Din numărul total de stații de pompare a apei în scopul de irigare, în stare funcțională se află doar 24 %, restul sunt în stare nesatisfăcătoare (30 %), care nu permite utilizarea lor imediată, semidistruse sau distruse complet (46 %). Astfel, rețelele de distribuție aferente infrastructurii de irigare care în trecut puteau asigura peste 200 mii ha de terenuri agricole cu servicii de irigare, astăzi sunt funcționale într-o proporție care reprezintă aproximativ 30 % (40 mii ha). Informația cu privire la irigarea suprafețelor, anii 1989-2017								
Anii	Contractele încheiate, unit	Suprafața conform contractelor mii ha	Combustibil, mii litri	Energia electrică, mii kWt	Aducția apei pentru irigare, mii m ³	Irigarea suprafețelor fizice, mii ha	Hectarele liri-gate, mii ha	Mijloace bugetare, mil lei
1989					432000	244,0		
1990					692900	234,1		
1991					222800	141,2		
1992					456000	217,8		
1993					172000	110,4		
1994					234100	125,7	412,2	57,4

1995					124598	96,6	237	31,4
1996				72168,0	73400,0	61,7	133,9	32,0
1997				3827,0	24500,0	25,4	44,5	15,0
1998				15189,0	14277,0	14,8	29,6	4,3
1999				4300,0	4044,2	4,1	8,1	1,3
2000	133	13,8		7549,9	7580,5	8,0	15,1	4,0
2001	124	17,5		2067,9	2809,0	3,4	6,0	0,9
2002	305	20,1	234,4	4586,1	8526,2	11,8	19,1	4,6
2003	259	21,5	694,8	6104,9	17491,9	16,8	40,9	7,9
2004	352	29,7	653,2	4432,6	12191,7	16,1	28,1	5,6
2005	322	30,3	451,7	3960,5	10774,8	15,5	27,4	6,4
2006	415	31,9	396,0	4742,3	11028,5	22,3	29,6	7,0
2007	420	38,7	1096,9	15415,1	29523,0	32,6	75	22,0
2008	577	55,1	527,9	7509,8	14408,2	23,6	41,6	13,0
2009	553	59,0	989,6	8470,7	21357,1	31,0	63,1	15,6
2010	586	55,0	448,3	4171,6	9848,4	18,7	32,1	9,3
2011	146	10,5	2,5	3604,8	3648,8	4,7	9,4	6,1
2012	138	7,3	-	3546,9	3909,4	3,9	10,1	6,2
2013	95	6,5	-	1958,8	2096,4	2,5	5,7	3,6
2014	78	5,7	-	2939,3	2515,7	2,7	6,9	5,3
2015	77	6,4	-	3648,1	4167,3	3,7	12,8	7,4
2016	64	6,4	-	3112,4	4231,8	3,5	14,4	6,7
2017	66	6,4	-	2764,52	4087,4	4,0	15,2	6,2
2018	75	6,3	-	1729,06	2218,05	3,4	9,45	3,7

Reieșind din starea tehnică a sistemelor centralizate de irigare și celor de desecare și ținând cont de schimbările climatice în prezent este necesar reabilitarea sistemelor de irigare/desecare centralizate ce ar putea asigura irigarea terenurilor agricole și protejarea acestora de inundații.

Totodată, ținând cont de situația în domeniul hidroameliorației și din considerentul că problemele create în prezent în domeniul menționat sunt în competența mai multor Ministere, autorități administrative centrale este necesar elaborarea și aprobarea unui Plan de acțiuni cu privire la soluționarea unor probleme din domeniul hidroameliorației și aprobarea acestuia de Guvern, cu acțiuni concrete conform competenței.

Nivelul de interes public se demonstrează prin petițiile adresate Guvernului și Ministerului, cu referire la acces la sistemele de irigare și desecare centralizate ținând cont de schimbările climatice.

Specialiștii în domeniu consideră că situația se poate agrava, deoarece majoritatea sistemelor de irigare au termenul de exploatare foarte mare și sunt într-o stare dezastruoasă.

Considerăm că aprobarea și implementarea acestora va contribui la ameliorarea situației în domeniul dat și va asigura majorarea recoltei obținute pe terenurile irigate.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul dat instituie cadrul juridic al Republicii Moldova în domeniul hidroameliorației și nu contravine principiilor de funcționare a pieții interne a Uniunii Europene și nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

În proiectul Planului de acțiuni **pentru anii 2020-2023 privind soluționarea unor probleme din domeniul hidroameliorației** se propun 10 acțiuni și anume.

1. Inventarierea bunurilor imobile proprietate publică a statului a Sistemelor de Irigare/Desecare centralizate, din administrare și întocmirea proiectului listei bunurilor imobile proprietate publică a statului, în conformitate cu prevederile Regulamentul privind modul de delimitare a bunurilor imobile proprietate publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 63/2019 și 3. Delimitarea și înregistrarea terenurilor proprietate publică statului aferente Sistemelor de Irigare/Desecare centralizate, din administrare.

Acțiunea data este necesar de îndeplinit în condițiile stabilite în Hotărârea Guvernului nr. 63/2019. În acest sens, se propune ca Agenția Proprietății Publice să întocmească proiectul listei bunurilor imobile proprietate publică a statului, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind modul de delimitare a bunurilor imobile proprietate publică, pentru bunurile sistemelor de irigare/desecare centralizate aflate în administrare, iar Agenția „Apele Moldovei” pentru bunurile AUA pentru irigare care au fost transmise în comodat și sunt monitorizate de acestea. În rezultat să fie întocmit un Raport de inventariere și Listele tuturor bunurilor imobile proprietate publică a statului pentru toate sistemele de irigare/desecare centralizate.

Mijloace financiare în acest sens se vor utiliza din contul Proiectului de înregistrare și evaluare funciară, finanțat de Banca Mondială în baza Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare, și implementat de Agenția Servicii Publice. Astfel, este aprobat **Programul de stat pentru delimitarea bunurilor imobile, inclusiv a terenurilor proprietate publică, pentru anii 2019–2023, prin** Hotărârea Guvernului nr. 80/2019. Prin intermediul Programului dat vor fi delimitate bunurile imobile, inclusiv terenurile sistemelor de irigare/desecare centralizate și înregistrate în Registrul bunurilor imobile.

2. Prezentarea informației rețelelor de irigare administrate de Autoritățile Publice Locale (conductele magistrale, de redistribuire, hidranți etc.)

Menționăm faptul că o parte din conductele magistrale, de redistribuire, hidranți etc., sunt în administrarea autorităților publice locale. Astfel, majoritatea dintre acestea pot fi utilizate în cazul restabilirii unor sisteme de irigare centralizate. În acest sens pentru a nu fi admise distrugerea acestora considerăm că este necesar ca APL cu suportul Agenției „Apele Moldovei” să întocmească Listele bunurilor imobile proprietate publică a statului menționate pentru ca acestea să fie conservate și să nu fie admisă distrugerea acestora.

4. Identificarea terenurilor agricole ocupate de drumuri care servesc activitățile agricole aferente Sistemelor de irigare/desecare centralizate și transmiterea după caz a celor neutilizate Autorităților Publice Locale.

Conform informației Agenției „Apele Moldovei” în prezent sunt terenuri agricole ocupate de drumuri care anterior deserveau activitățile agricole aferente stațiilor de pompare/desecare centralizate și acestea sunt în administrarea Agenției „Apele Moldovei”. Astfel, se propune de a fi identificate terenurile date și dacă nu sunt utilizate în procesul tehnologic după caz să fie transmise de către Guvern Autorităților Publice Locale.

Propunem ca problema data să fie soluționată din contul Proiectului de înregistrare și evaluare funciară, finanțat de Banca Mondială în baza Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare, și implementat de Agenția Servicii Publice.

5. Identificarea mijloacelor financiare în scopul stingerii datoriilor salariaților din cadrul Î.S. STI din Bender, Briceni, Cahul, Chișinău, Drochia, Hîncești, Orhei Ștefan-Vodă, Ungheni, Vulcănești și Î.S. „Direcția Nodului Hidrotehnic Costești-Sîncă” și Sistemul de Gospodărire a Apelor „Nistru-Centru”.

Este necesar ca Ministerul Finanțelor în comun cu Agenția Proprietății Publice să identifice mijloacelor financiare în scopul stingerii datoriilor salariaților din cadrul Î.S. STI din Bender, Briceni, Cahul, Chișinău, Drochia, Hîncești, Orhei Ștefan-Vodă, Ungheni, Vulcănești și Î.S. „Direcția Nodului Hidrotehnic Costești- Sîncă” și Sistemul de Gospodărire a Apelor „Nistru-Centru”.

6. Reorganizarea Agenției „Apele Moldovei”, inclusiv a Î.S. STI din Bender, Briceni, Cahul, Chișinău, Drochia, Hîncești, Orhei Ștefan-Vodă, Ungheni, Vulcănești și Î.S. „Direcția Nodului Hidrotehnic Costești- Sîncă” și Sistemul de Gospodărire a Apelor „Nistru-Centru”.

Reorganizarea Agenției „Apele Moldovei”, inclusiv a Î.S. STI din Bender, Briceni, Cahul, Chișinău, Drochia, Hîncești, Orhei Ștefan-Vodă, Ungheni, Vulcănești și Î.S. „Direcția Nodului Hidrotehnic Costești- Sîncă” și Sistemul de Gospodărire a

Apelor „Nistru-Centru” este necesară în scopul gestionării eficiente a întregului patrimoniu hidrotehnic și ținând cont că unele sisteme de irigare sunt transmise în comodat Asociațiilor Utilizatorilor de Apă (AUA) pentru irigare, de asemenea altele sunt în proces de transmitere. Din aceste considerente, este necesar de supravegherea utilizării acestora de către AUA. Totodată, unele STI pentru irigare au transmis deja sistemele de irigare în comodat.

7. Stimularea creării Asociațiilor Utilizatorilor de Apă pentru irigare.

Prin Legea nr. 171/2010 cu privire la asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații, s-a reglementat cadru legal pentru constituirea și funcționarea asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații, stabilirea unei baze legale pentru a transmite în folosință gratuită asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații infrastructura de irigații. Prezenta lege reglementează relațiile ce țin de constituirea, activitatea, reorganizarea și lichidarea asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații, transmiterea în folosință gratuită (prin încheierea unui contract de comodat) a sistemelor de irigare.

Majoritatea producătorilor agricoli nu au acces la apele de suprafață în scopul irigațiilor terenurilor agricole. Luând în considerație condițiile climaterice din Republica Moldova, irigația este principala măsură eficientă de optimizare a regimului de umeditate a solului în perioada de vegetație a plantelor. Astfel, ținând cont că sezonul de irigare a culturilor agricole deja s-a început, este necesar de stimulat utilizatorii de apă să se asocieze și să preia în comodat Sistemele de irigare conform prevederilor Legii nr. 171/2010. Astfel, se propune crearea a circa 30 AUA pentru irigare.

8. Organizarea și desfășurarea seminarelor, meselor rotunde, atelierelor zonale, participarea la emisiuni televizate și radiofonice în scopul informării Autorităților Publice Locale, producătorilor agricoli, utilizatorilor de apă despre avantajele creării AUA și exploatarea construcțiilor hidrotehnice ale sistemelor de irigare.

Considerăm necesar de mediatizat Autoritățile Publice Locale, producătorii agricoli, utilizatorii de apă pentru irigare despre avantajele creării AUA și modul de exploatare a construcțiilor hidrotehnice ale sistemelor de irigare deja transmise în comodat. În acest scop Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului este necesar să organizeze și să desfășoare seminare zonale.

9. Elaborarea recomandărilor privind situația actuală în domeniul hidroameliorației conform Studiului diagnostic al infrastructurii de irigare.

În baza Studiului diagnostic al infrastructurii de irigare se propune să fie formulate propuneri concrete ce țin de numărul Sistemelor de Irigare/Desecare centralizate ce urmează a fi reabilitate/construite în RM, ținând cont de solicitările producătorilor agricoli/utilizatorilor de apă la irigare, date cu privire la curățarea canalelor și colectoarelor de desecare, argumentarea tehnico-științifică și elaborarea recomandărilor în domeniul hidroameliorației etc.).

10. Elaborarea unui nou document de politici în domeniul hidroameliorației.

În rezultatul recomandărilor privind situația actuală în domeniul hidroameliorației conform Studiului diagnostic al infrastructurii de irigare, MADRM va elabora un nou document de politici în acest sens cu acțiuni ce urmează a fi întreprinse pentru a redresa situația din domeniul dat.

5. Fundamentarea economico-financiară

Unele acțiuni planificate în Planul de acțiuni menționat pot fi îndeplinite în limitele mijloacelor financiare prevăzute în bugetul de stat pentru instituțiile responsabile de domeniu, sau după caz acestea urmează să prezinte argumente în acest sens în procesul de avizare a proiectului dat. Astfel, fundamentarea economico-financiară pentru acestea urmează a fi prezentată ulterior de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunilor planificate.

Astfel, (Acțiunile nr. 1, 3 și 4) vor fi îndeplinite în limitele mijloacelor financiare prevăzute în Proiectul de înregistrare și evaluare funciară, finanțat de Banca Mondială în baza Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare conform Programului de stat pentru delimitarea bunurilor imobile, inclusiv a terenurilor proprietate publică, pentru anii 2019–2023, prin Hotărârea Guvernului nr. 80/2019.

Prin intermediul Programului dat vor fi delimitate bunurile imobile, inclusiv terenurile sistemelor de irigare/desecare centralizate și înregistrate în Registrul bunurilor imobile.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

- Codul funciar nr. 828/1991;
- Legea apelor nr. 272 din 23.12.2011;
- Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice
- Hotărârea Guvernului nr. 882/2014 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției „Apele Moldovei”, structurii și efectivului-limită ale acesteia;
- Hotărârea Guvernului nr. 902/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Proprietății Publice;
- Hotărârea Guvernului nr. 314/2017 privind constituirea Agenției Servicii Publice.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Anunțul privind inițierea proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Planului de acțiuni **pentru anii 2020-2023 privind soluționarea unor probleme din domeniul hidroameliorației**, este plasat pe pagina web a Ministerului la adresa www.madrm.gov.md, la rubrica, Transparență decizională - „Proiecte în discuție”. Materialele pot fi vizualizate pe site-ul Ministerului, compartimentul „Transparență decizională, proiecte de documente”.

